

Lusebehandling – erfaringer fra virkeligheten

Lusekonferansen 7. april 2022

Solveig M. R. Nygaard
Veterinær – spesialist fisk
Global Fish Health Manager i Grieg Seafood ASA

Målet og drømmen er **ingen** lusebehandling

Risiko for skader og dødelighet

- behandlingsmetoden betyr mye
- håndteringen betyr mest

arbeidsforhold

vær, vind, strøm

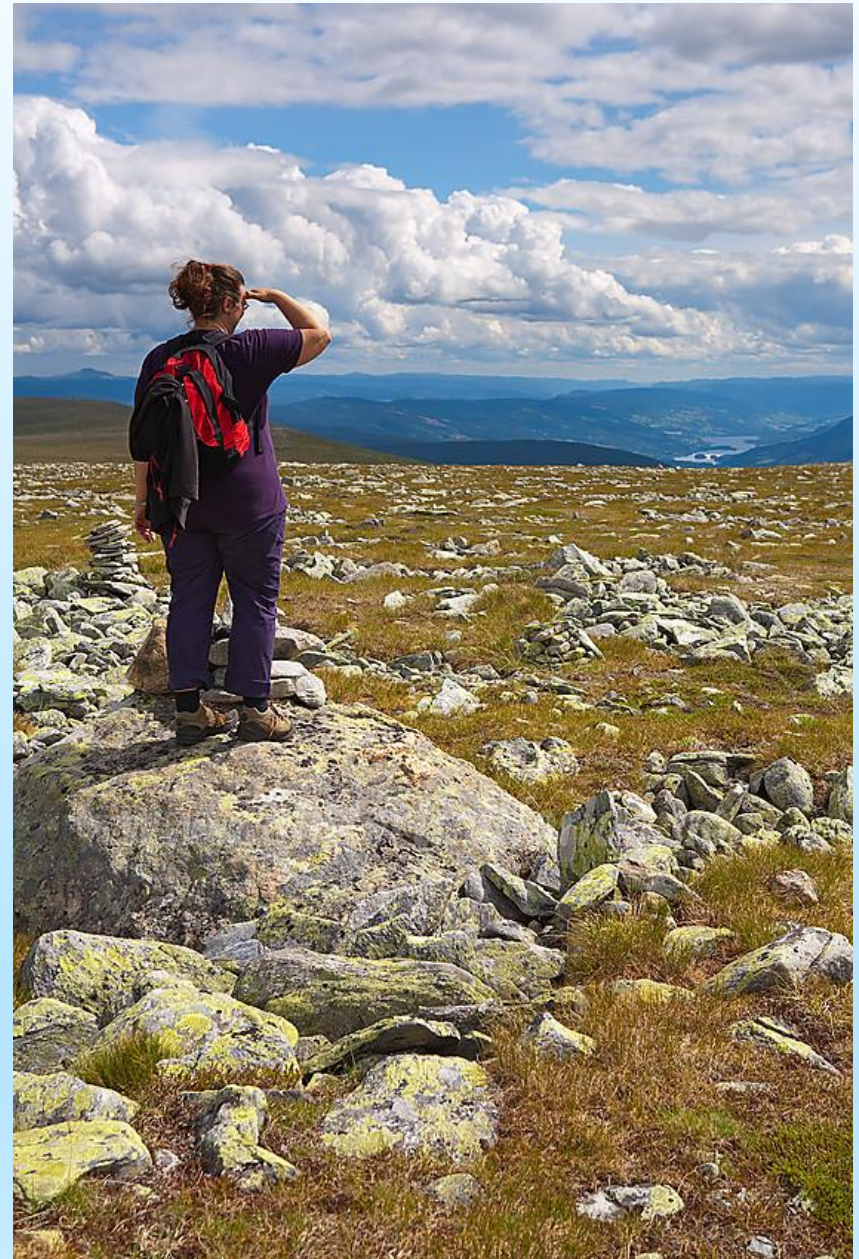

ansatte - management

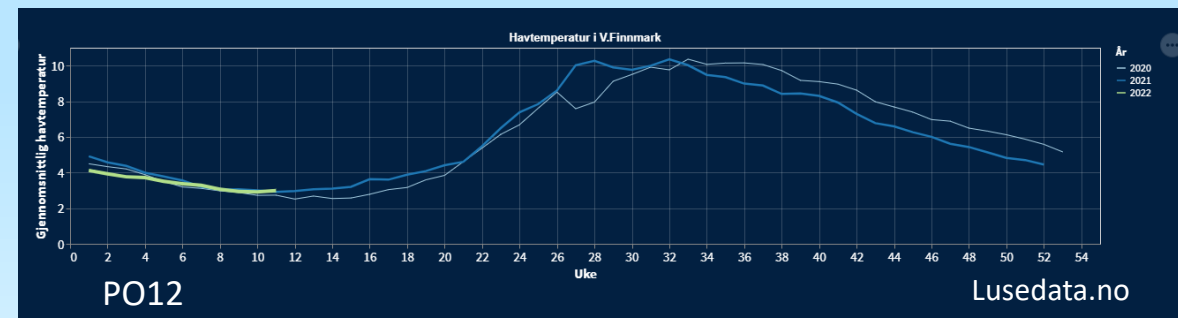
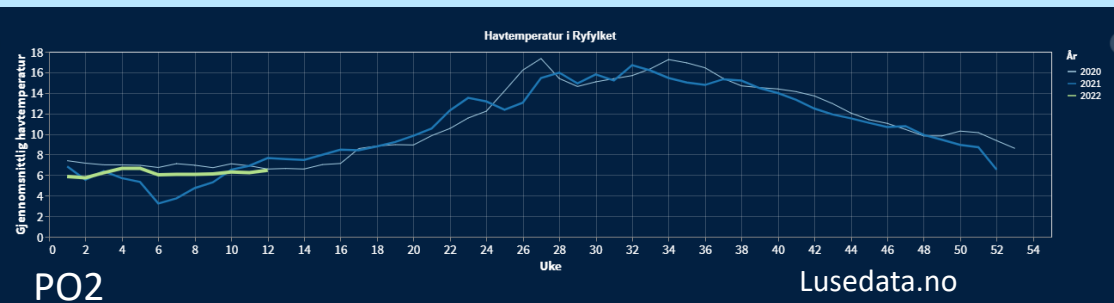
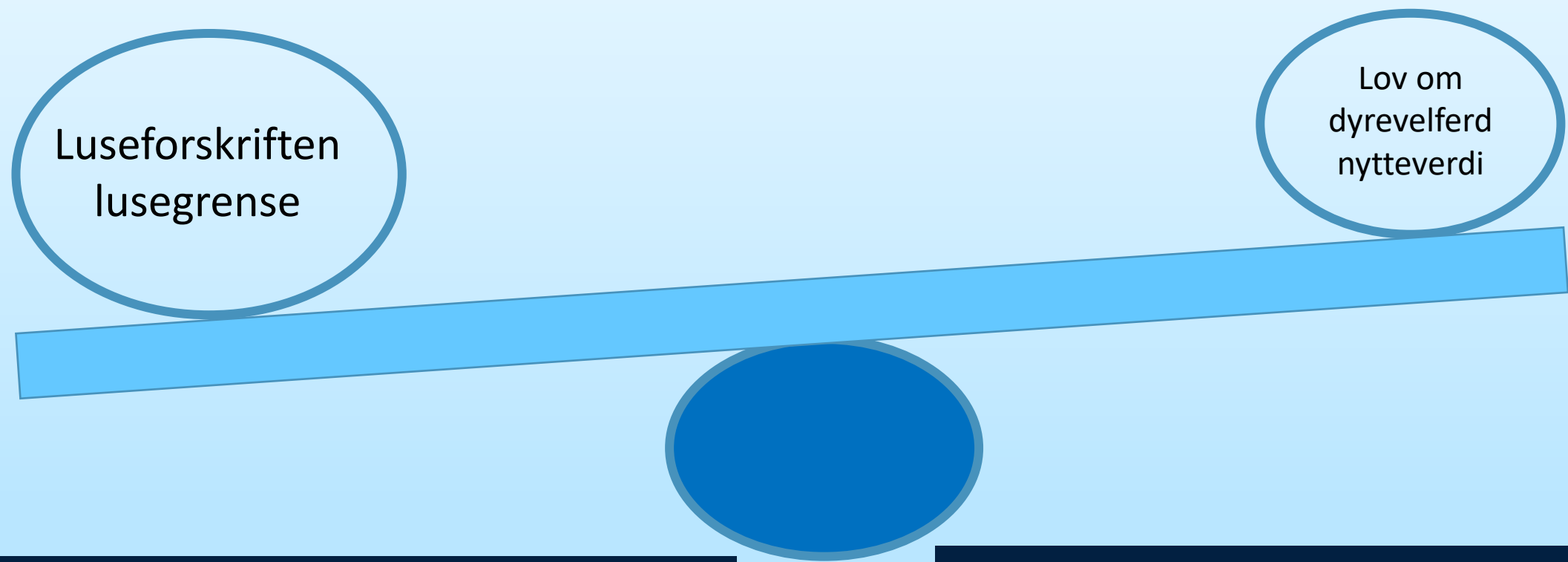

Plan for avlusing = kompleks

Avlusing lave temperaturer – vanskelig balanse

ORIGINAL ARTICLE | Open Access |

The effect of temperature on ability of *Lepeophtheirus salmonis* to infect and persist on Atlantic salmon

Sussie Dalvin , Lars Are Hamre, Rasmus Skern-Mauritzen, Tone
Samantha Bui

First published: 03 September 2020 | <https://doi.org/10.1111/j>

Konklusjon Havforskningsinstituttet:

«Laks i ti graders vatn fekk dobbelt så mange lus som laks i tre graders vatn, viser eit nytt labforsøk.»

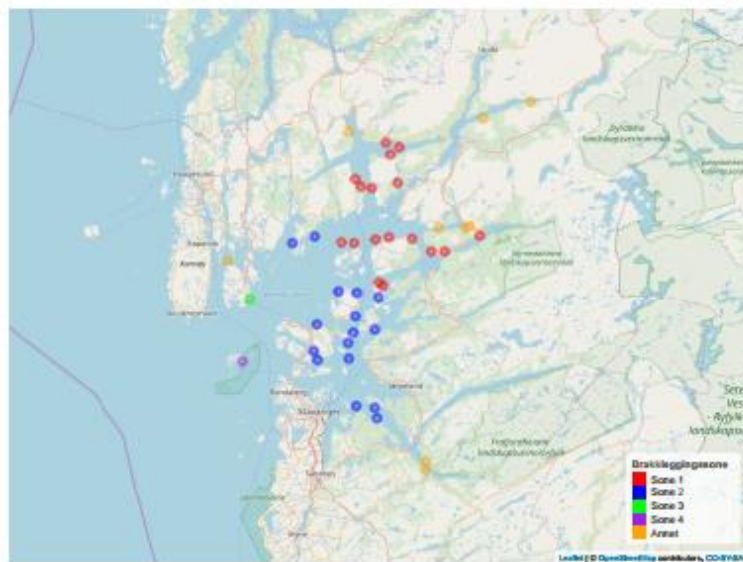
Så godt smitta lakselusa i ulike temperaturar

Illustrasjonsfoto: Slik tel forskarane lakselus. Dette bildet er frå "eksamen" i luseteljing som forskingspersonell må gjennom for å bidra i den årlege lakselusovervakinga på vill laksefisk som HI står for.
Fotograf: Erlend A. Lorentzen / Havforskningsinstituttet

Strategier for bekjempelse av lakselus

- en vurdering basert på
scenariosimulering for Rogaland
- Delrapport for prosjekt FHF:901414 "Enhetlig
proaktiv lusestrategi Rogaland

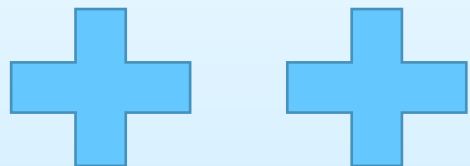
«Beregningene tyder blant annet på at i) dagens sonestruktur med synkronisert produksjon fører til 20% større behov for behandlinger enn om en ikke hadde ikke gjennomført synkronisert produksjon, ii) innføring av 500g storsmolt kan redusere behovet for behandlinger med 35-50%, og iii) en temperaturavhengig tiltaksgrense, dvs. å tillate mer lus når det er kaldt i vannet og mindre når det er varmt, reduserer behandlingsbehovet med 5-10%, samtidig som det fører til færre behandlinger ved lav sjøtemperatur»

Valg av behandling – **hva** vektlegges og **hvem** skal bestemme?

- Effekt på lakselus
  - 90% reduksjon
- Fiskevelferd
  - < 1 kg: ferskvann optimal, stor CMS fisk - lite håndtering
  - Lav temp ≠ spyling, håndtering
- Miljø effekt/regelverk
  - Miljø= 3 ≠ oral behandling rekefelt, gytefelt, strøm vurderes mhp utslipp
- Tilgjengelighet/kapasitet

Ferskvannnsbehandling

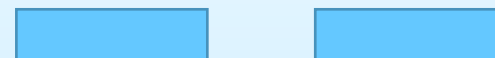

Lav miljørisiko

Lav risiko for dødelighet på liten fisk

Behandling av både gjeller og lus

Tiltak- og stoppkriterier er konkrete mhp vannkvalitet

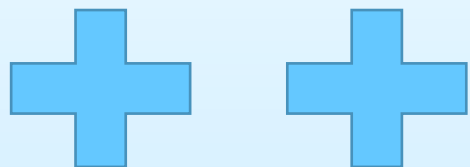
Må ha tilgang på mye og godt vann

Brønnbåtens tekniske utstyr må være utprøvd

God kunnskap om vannkvalitet, bufring, silikat

Vurdering sedasjon

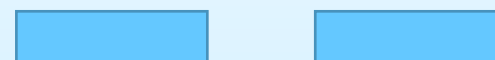
Termisk behandling

Alternativ på fisk over 1,5-2 kg

God kapasitet

Tett kontakt med fisken som gir mulighet for gode tiltaks- og stopp kriterier

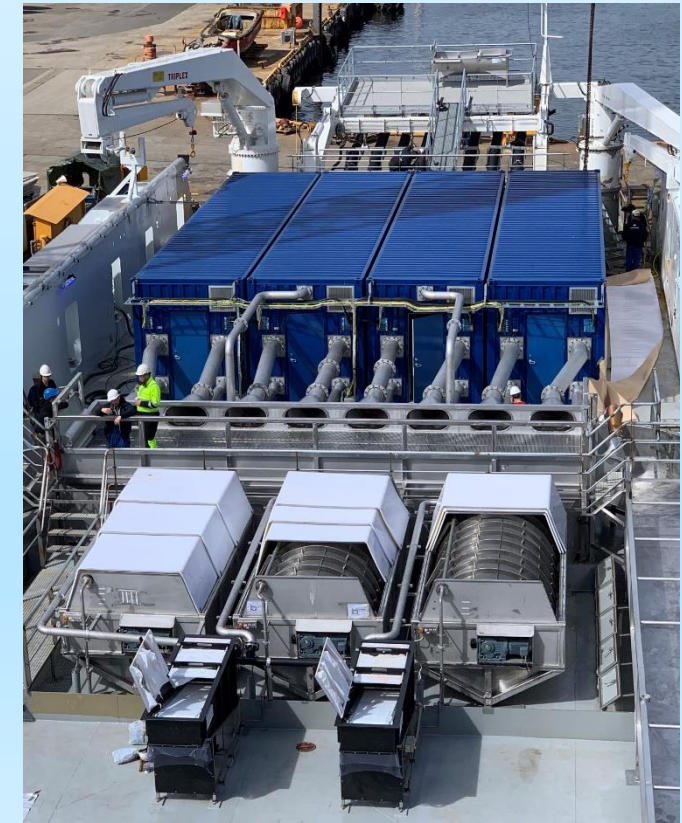
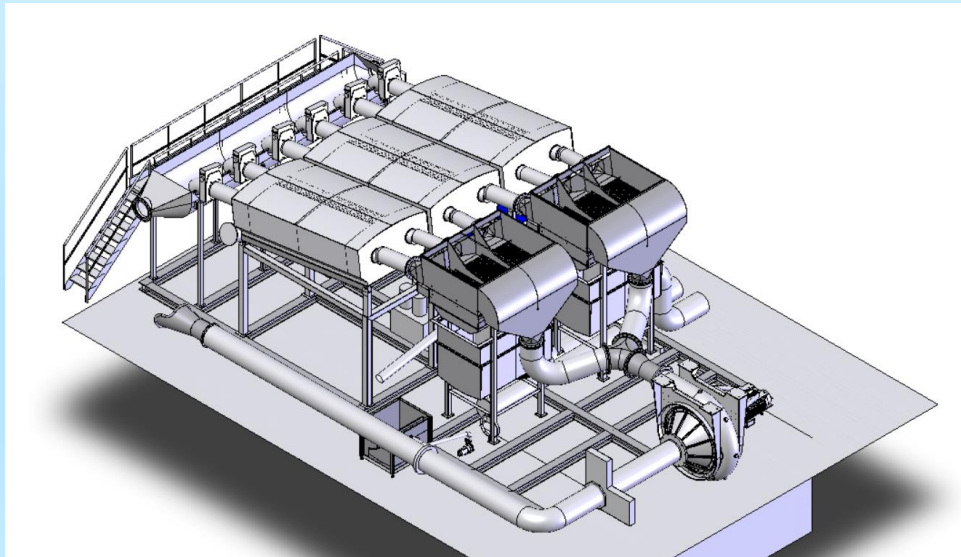
Mer krevende trenging ved bruk av avlusingsenheter enn brønnbåt

Krever kontinuerlig kontroll av vanntemp. , pumpehastighet, vannavskiller osv

Sedasjon bør vurderes

Spyling – alle har sine + –

Viktigst: kjenn ditt utstyr og kontinuerlig kontroll!

Kombinasjon av metoder kan være skånsomt og effektivt

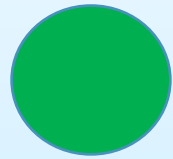
Ferskvann 3 timer + spyling

Ferskvann 3 timer + termisk

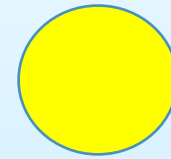
Medikamentell badebehandling

Velferd

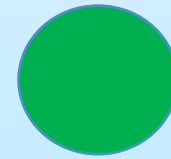
I merd

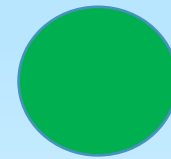
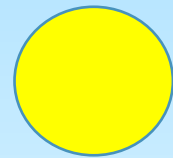
I brønnbåt

Miljø

Effekt

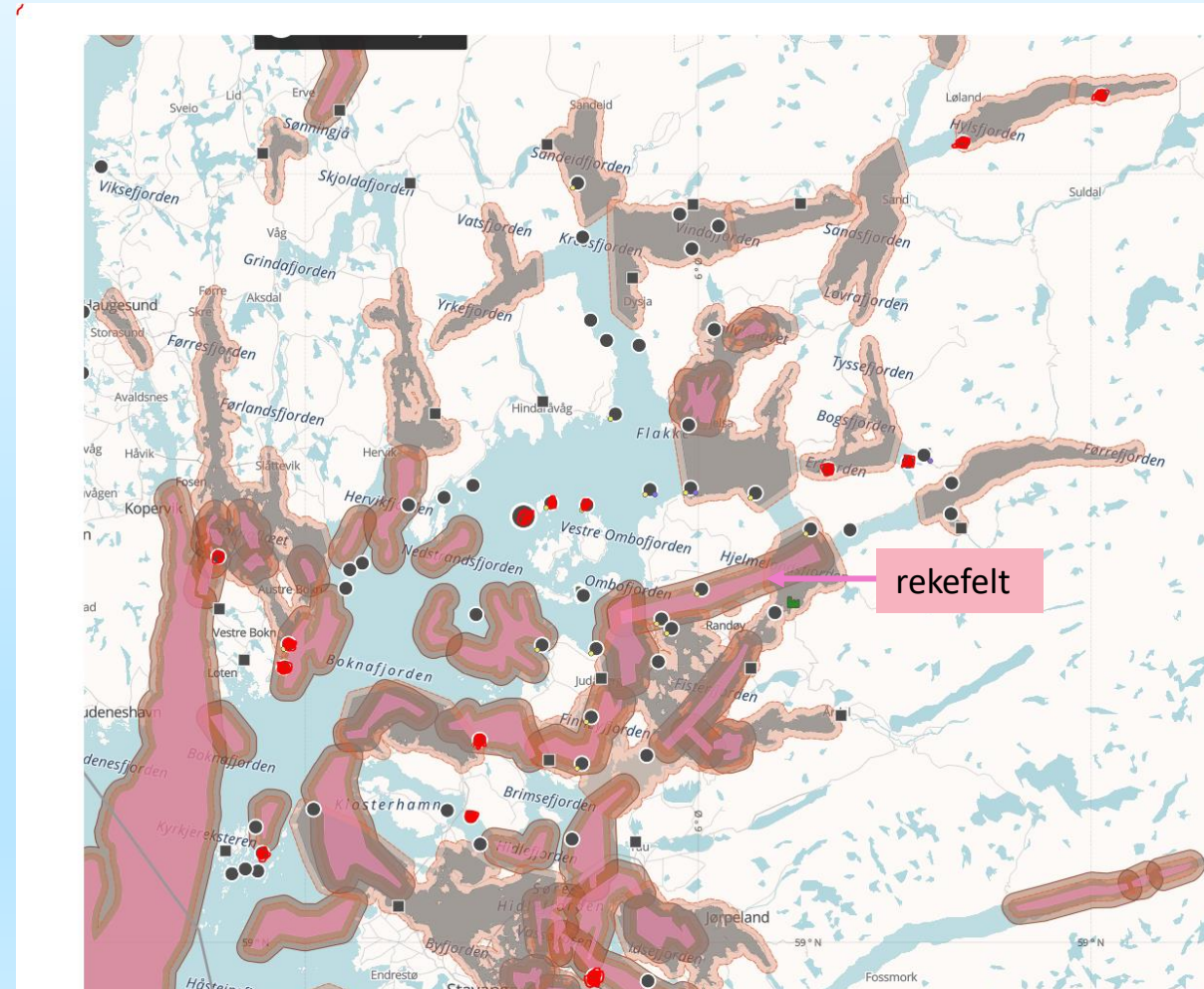
Miljø hensyn = reduserte muligheter medikamentell behandling

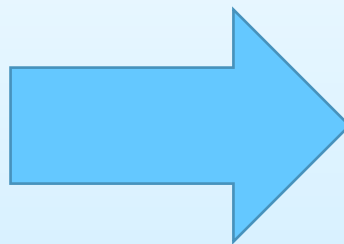
3 av 17 lokaliteter GSF Finnmark i gytefelt for torsk

5 av 14 lokaliteter i Rogaland i rekefelt, gytefelt for torsk, forbudssone kitinhemmere eller badebehandling

Velferd -
Vanskelig å
forutsi

Kompenseres med
tiltak og stopp
kriterier

Siste minuttene av trenging og pumping inn i brønnbåt

Mangler presise indikatorer

Skjønn må aksepteres

Oppsummering:

- Lusebehandling er en kompleks operasjon
- Fiskehelsepersonell er viktige bidragsytere i planlegging, risikovurdering, gjennomføring og evaluering
- Grensesetting for akseptabel velferd er krevende,- en totalvurdering må respekteres
- Forbedringspotensial i planlegging, risikovurdering, avviksbehandling